

Briuselis, 2019 02 21
COM(2019) 90 final

ANNEX

PRIEDAS

prie

Pasiūlymo dėl TARYBOS SPRENDIMO

**dėl Europos Sąjungos ir Juodkalnijos susitarimo dėl Europos sienų ir pakrančių
apsaugos agentūros Juodkalnijoje vykdomų veiksmų statuso sudarymo**

PRIEDAS

SUSITARIMAS DĖL STATUSO

Europos Sąjungos ir Juodkalnijos susitarimas dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros Juodkalnijoje vykdomų veiksmų statuso

EUROPOS SĄJUNGA

ir JUODKALNIJA,

toliau – Šalys,

KADANGI gali susidaryti padėtis, kai Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra (toliau – Agentūra) koordinuos ES valstybių narių ir Juodkalnijos operatyvinį bendradarbiavimą, įskaitant Juodkalnijos teritorijoje,

KADANGI reikėtų nustatyti teisinę sistemą, t. y. parengti susitarimą dėl statuso susidarius padėčiai, kai Agentūros būrio nariai vykdys vykdomuosius įgaliojimus Juodkalnijos teritorijoje,

ATSIŽVELGDAMOS į tai, kad visi Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros veiksmai Juodkalnijos teritorijoje turi būti vykdomi visiškai gerbiant pagrindines teises,

NUSPRENDĖ SUDARYTI ŠĮ SUSITARIMĄ:

1 straipsnis
Susitarimo taikymo sritis

1. Šis Susitarimas taikomas visiems aspektams, būtiniams vykdyti Agentūros veiksmams, kurie gali vykti Juodkalnijos teritorijoje ir dėl kurių Agentūros būrio nariams suteikti vykdomieji įgaliojimai.
2. Šis Susitarimas taikomas tik Juodkalnijos teritorijoje arba jos dalyse.
3. Šis Susitarimas ar jo Šalių arba jų vardu jį įgyvendinant įvykdyti veiksmai, įskaitant veiklos plano sudarymą ir dalyvavimą tarpvalstybinėse operacijose, nedaro jokio poveikio atitinkamų Europos Sąjungos valstybių narių ir Juodkalnijos teritorijų statusui ir ribų nustatymui pagal tarptautinę teisę.

2 straipsnis
Sąvokų apibrėžtys

Šiame Susitarime:

- (1) veiksmas – bendra operacija, skubi pasienio pagalba arba grąžinimo operacija;
- (2) bendra operacija – Juodkalnijos teritorijoje vykdomas veiksmas, kuriuo siekiama sustabdyti neteisėtą imigraciją arba tarpvalstybinį nusikalstamumą, arba siekiama teikti daugiau techninės ir operatyvinės pagalbos prie Juodkalnijos sienų, kurios ribojasi su valstybe nare;
- (3) skubi pasienio pagalba – veiksmas, kuriuo siekiama skubiai reaguoti į konkrečius ir neproporcingus sunkumus prie Juodkalnijos sienų, kurios ribojasi su valstybe nare, ir kuris ribotą laikotarpį vykdomas Juodkalnijos teritorijoje;
- (4) grąžinimo operacija – Agentūros koordinuojama ir vienos arba daugiau valstybių narių techninėmis ir operatyvinėmis priemonėmis remiama operacija, kurios metu grąžinamieji asmenys iš vienos arba daugiau valstybių narių priverstinai arba savanoriškai grąžinami į Juodkalniją;
- (5) sienų kontrolė – asmenų kontrolė prie sienos išimtinai esant ketinimui kirsti sieną arba įvykus tokiam kirtimui, neatsižvelgiant į jokiais kitas aplinkybes, kuri apima patikrinimus kertant sieną ir sienos stebėjimą tarp sienos perėjimo punktų;

- (6) būrio narys – arba Agentūros darbuotojas, arba sienos apsaugos pareigūnų ir kitų atitinkamų darbuotojų iš dalyvaujančiųjų valstybių narių, įskaitant sienos apsaugos pareigūnus ir kitus atitinkamus darbuotojus, kuriuos valstybės narės deleguoja į Agentūrą, būrio narys, siunčiamas vykdant veiksmą;
- (7) valstybė narė – bet kuri Europos Sąjungos valstybė narė;
- (8) buveinės valstybė narė – valstybė narė, kurios sienos apsaugos pareigūnas arba kitas atitinkamas darbuotojas yra būrio narys;
- (9) asmens duomenys – bet kokia informacija, susijusi su fiziniu asmeniu, kurio tapatybė nustatyta arba kurio tapatybę galima nustatyti; Asmuo, kurio tapatybę galima nustatyti, yra asmuo, kurio tapatybę tiesiogiai ar netiesiogiai galima nustatyti, visų pirma pagal identifikatorių, kaip antai vardą ir pavardę, asmens identifikavimo numerį, buvimo vietos duomenis ir interneto identifikatorių arba pagal vieną ar kelias to asmens fizinės, fiziologinės, genetinės, psichinės, ekonominės, kultūrinės ar socialinės tapatybės požymius;
- (10) dalyvaujanti valstybė narė – valstybė narė, kuri dalyvauja vykdant veiksmus Juodkalnijoje ir teikia techninę įrangą, siunčia sienos apsaugos pareigūnus ir kitus atitinkamus darbuotojus, kurie siunčiami kaip būrio nariai;
- (11) Agentūra – Reglamentu (ES) 2016/1624 dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų įsteigta Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra.

3 straipsnis

Veiksmo pradėjimas

1. Agentūra gali imtis iniciatyvos pasiūlyti Juodkalnijos kompetentingoms institucijoms pradėti veiksmą. Juodkalnijos kompetentingos institucijos gali prašyti Agentūros apsvaistyti galimybę pradėti veiksmą.
2. Norint vykdyti veiksmą, reikia gauti ir Juodkalnijos kompetentingų institucijų, ir Agentūros sutikimą.

4 straipsnis

Veiklos planas

Kai vykdoma bendra operacija ar teikiama skubi pasienio pagalba, Agentūra ir Juodkalnija susitaria dėl veiklos plano, kuriam pritaria valstybė narė ar valstybės narės, kuri (-ios) ribojasi su teritorija, kurioje vykdomi veiksmai. Plane išsamiai išdėstomi organizaciniai ir

procedūriniai bendros operacijos ar skubios pasienio pagalbos aspektai, įskaitant padėties aprašymą ir vertinimą, operacijos tikslą ir uždavinius, nurodoma operacijos koncepcija, siūstina techninė įranga, pateikiamas įgyvendinimo planas, bendradarbiavimo su kitomis trečiosiomis valstybėmis, kitomis Sąjungos agentūromis ir įstaigomis arba tarptautinėmis organizacijomis nuostatos, taip pat nuostatos dėl pagrindinių teisių, įskaitant asmens duomenų apsaugą, nuostatos dėl koordinavimo, vadovavimo, kontrolės, ryšių ir atskaitomybės struktūros, organizacinių susitarimų ir logistikos, aptariami bendros operacijos arba skubios pasienio pagalbos vertinimo ir finansiniai aspektai. Bendros operacijos arba skubios pasienio pagalbos vertinimą kartu atlieka Juodkalnija ir Agentūra.

5 straipsnis

Būrio narių užduotys ir įgaliojimai

1. Būrio nariams suteikiamas įgaliojimas vykdyti užduotis ir vykdomuosius įgaliojimus, būtinus sienų kontrolės ir grąžinimo operacijoms vykdyti.
2. Būrio nariai laikosi Juodkalnijos įstatymų ir kitų teisės aktų.
3. Būrio nariai Juodkalnijos teritorijoje gali vykdyti užduotis ir naudotis įgaliojimais tik pagal Juodkalnijos sienos apsaugos pareigūnų arba kitų atitinkamų darbuotojų nurodymus ir, paprastai, jiems esant. Prireikus Juodkalnija pateikia būriui nurodymus pagal veiklos planą. Išimties tvarka Juodkalnija gali leisti būrio nariams veikti jos vardu.

Agentūra per savo koordinavimo pareigūną gali pranešti Juodkalnijai savo nuomonę dėl būriui duotų nurodymų. Tuo atveju Juodkalnija apsvarsto šią nuomonę ir kiek įmanoma į ją atsižvelgia.

Jei būriui duoti nurodymai neatitinka veiklos plano, koordinavimo pareigūnas nedelsdamas praneša apie tai Agentūros vykdomajam direktoriui. Vykdomasis direktorius gali imtis tinkamų priemonių, be kita ko, sustabdyti arba nutraukti veiksmą.

4. Vykdydami savo užduotis ir įgaliojimus, būrio nariai dėvi savo uniformas. Būrio nariai ant savo uniformų taip pat turi matomą asmens identifikatorių ir ryši mėlyną rankovės raištį su Europos Sąjungos ir Agentūros emblemomis. Kad būrio narius

galėtų identifikuoti Juodkalnijos nacionalinės institucijos, jie visada turi turėti 8 straipsnyje nurodytą akreditavimo dokumentą.

5. Vykdydami jiems pavestas užduotis ir naudodamiesi suteiktais įgaliojimais, būrio nariai gali nešiotis tarnybinius ginklus, šaudmenis ir įrangą, kaip leidžiama pagal buveinės valstybės narės nacionalinę teisę. Prieš siunčiant būrio narius Juodkalnija informuoja Agentūrą apie leidžiamus nešiotis tarnybinius ginklus, šaudmenis ir įrangą bei jų naudojimo sąlygas.
6. Būrio nariams vykdant savo užduotis ir įgaliojimus leidžiama naudoti jėgą, taip pat panaudoti tarnybinius ginklus, šaudmenis ir įrangą, gavus Juodkalnijos ir buveinės valstybės narės leidimą, dalyvaujant Juodkalnijos sienos apsaugos pareigūnams ar kitiems atitinkamiems darbuotojams ir pagal Juodkalnijos nacionalinę teisę. Juodkalnija gali leisti būrio nariams panaudoti jėgą nedalyvaujant Juodkalnijos sienos apsaugos pareigūnams ar kitiems atitinkamiems darbuotojams.
7. Juodkalnija gali leisti būrio nariams ieškoti informacijos jos nacionalinėse duomenų bazėse, jei to reikia operacijos tikslais, nurodytais veiklos plane ir grąžinimo operacijoms. Būrio nariai ieško tik tų duomenų, kurių jiems reikia savo užduotims ir įgaliojimams vykdyti. Prieš siunčiant būrio narius Juodkalnija informuoja Agentūrą, kuriose nacionalinėse duomenų bazėse galima atlikti paiešką. Šiomis duomenų bazėmis naudojamosi laikantis Juodkalnijos nacionalinės duomenų apsaugos teisės.

6 straipsnis

Veiksmo sustabdymas ir nutraukimas

1. Agentūros vykdomasis direktorius gali nutraukti arba sustabdyti veiksmus, apie tai Juodkalnijai pranešęs raštu, jeigu Juodkalnija nesilaiko šio Susitarimo arba veiklos plano nuostatų. Vykdomasis direktorius nurodo Juodkalnijai to priežastis.
2. Juodkalnija gali sustabdyti arba nutraukti veiksmą, apie tai Agentūrai pranešusi raštu, jeigu Agentūra arba bet kuri dalyvaujanti valstybė narė nesilaiko šio Susitarimo arba veiklos plano nuostatų. Juodkalnija nurodo Agentūrai to priežastis.

3. Visų pirma, Juodkalnija arba Agentūros vykdomasis direktorius gali sustabdyti arba nutraukti veiksmą, jeigu pažeidžiamos pagrindinės teisės, nesilaikoma negrąžinimo principo arba duomenų apsaugos taisyklių.
4. Veiksmo nutraukimas neturi įtakos teisėms ar prievolėms, atsirandantiems vykdant šį Susitarimą arba veiklos planą iki veiksmo nutraukimo.

7 straipsnis

Būrio narių privilegijos ir imunitetai

1. Agentūros būrio nariams suteiktomis teisėmis ir imunitetais siekiama užtikrinti, kad nariai sėkmingai atliktų savo oficialias pareigas, vykdydami veiksmus Juodkalnijos teritorijoje pagal veiklos planą.
2. Būrio narių dokumentai, korespondencija ir turtas turi neliečiamybę, išskyrus atvejus, kai taikomos pagal šio straipsnio 7 dalį leidžiamos vykdymo priemonės.
3. Būrio nariai turi imunitetą nuo Juodkalnijos baudžiamosios jurisdikcijos dėl visų savo veiksmų, padarytų atliekant oficialias pareigas veiksmų pagal veiklos planą vykdymo metu.

Jei būrio narys apkaltinamas nusikalstama veika, apie tai nedelsiant pranešama Agentūros vykdomajam direktoriui ir buveinės valstybės narės kompetentingai institucijai. Prieš pradedant teisminį procesą Agentūros vykdomasis direktorius, nuodugniai apsvaistęs visus buveinės valstybės narės kompetentingos institucijos ir Juodkalnijos kompetentingos institucijos pareiškimus, teismui patvirtina, ar atitinkamas veiksmas padarytas atliekant oficialias pareigas veiksmų pagal veiklos planą vykdymo metu. Kol Agentūros vykdomasis direktorius nepateiks patvirtinimo, Agentūra ir buveinės valstybė narė nesiima jokių priemonių, galinčių sutrukdyti Juodkalnijos kompetentingoms institucijoms vėliau galbūt pradėti baudžiamąjį persekiojimą dėl būrio nario.

Jeigu veiksmas buvo padarytas atliekant oficialias pareigas, teisminis procesas nepradedamas. Jeigu veiksmas buvo padarytas neatliekant oficialių pareigų, teisminis procesas gali būti tęsiamas. Agentūros vykdomojo direktoriaus patvirtinimas Juodkalnijos kompetentingoms institucijoms yra privalomas. Tai, kad būrio nariams

suteiktos privilegijos ir imunitetas nuo Juodkalnijos baudžiamosios jurisdikcijos, nereiškia, kad jiems netaikoma buveinės valstybės narės jurisdikcija.

Buveinės valstybė narė gali panaikinti būrio nariui taikomą imunitetą nuo Juodkalnijos baudžiamosios, civilinės ir administracinės jurisdikcijos. Toks panaikinimas visada turi būti aiškiai suformuluotas.

4. Būrio nariai turi imunitetą nuo Juodkalnijos civilinės ir administracinės jurisdikcijos dėl visų savo veiksmų, padarytų atliekant oficialias pareigas veiksmų pagal veiklos planą vykdymo metu. Jeigu būrio nariui iškeliama civilinė byla bet kuriame Juodkalnijos teisme, apie tai nedelsiant pranešama Agentūros vykdomajam direktoriui ir buveinės valstybės narės kompetentingai institucijai. Prieš pradedant teisminį procesą Agentūros vykdomasis direktorius, nuodugniai apsvarstęs visus buveinės valstybės narės kompetentingos institucijos ir Juodkalnijos kompetentingos institucijos pareiškimus, teismui patvirtina, ar atitinkamą veiksmą būrio nariai padarė atlikdami savo oficialias pareigas veiksmų pagal veiklos planą vykdymo metu.

Jeigu veiksmas buvo padarytas atliekant oficialias pareigas, teisminis procesas nepradedamas. Jeigu veiksmas buvo padarytas neatliekant oficialių pareigų, teisminis procesas gali būti tęsiamas. Agentūros vykdomojo direktoriaus patvirtinimas Juodkalnijos jurisdikcijai yra privalomas.

Jei būrio nariams pradedamas teisminis procesas, jie nebegali remtis imunitetu nuo jurisdikcijos dėl priešiškinio, tiesiogiai susijusio su pagrindiniu ieškiniu.

5. Būrio nariai, kurie yra liudytojai, gali būti įpareigoti kompetentingų Juodkalnijos institucijų, visapusiškai laikantis 7 straipsnio 3 ir 4 dalių, pateikti parodymus pagal Juodkalnijos procedūrinės nuostatas.
6. Jeigu būrio narys, atlikdamas oficialias pareigas veiksmų pagal veiklos planą vykdymo metu, padaro žalą, ją turi atlyginti Juodkalnija.

Jeigu žalą dalyvaujančios valstybės narės būrio narys, atlikdamas oficialias pareigas, padaro dėl didelio neatsargumo ar tyčinio nusižengimo, arba jeigu žala padaryta neatliekant oficialių pareigų, Juodkalnijos Respublika gali kreiptis į Agentūros vykdomąjį direktorių ir prašyti, kad žalą atlygintų atitinkama dalyvaujanti valstybė narė.

Jeigu žalą būrio narys, kuris yra Agentūros darbuotojas, atlikdamas oficialias pareigas, padaro dėl didelio neatsargumo ar tyčinio nusižengimo, arba jeigu žala padaryta neatliekant oficialių pareigų, Juodkalnijos Respublika gali prašyti, kad žalą atlygintų Agentūra.

Jeigu žala Juodkalnijoje padaroma dėl *force majeure*, nei Juodkalnija, nei dalyvaujanti valstybė narė, nei Agentūra nėra atsakingos už žalos atlyginimą.

7. Būrio nariams negalima taikyti jokių vykdymo priemonių, išskyrus atvejus, kai jiems iškeliama su jų oficialiomis pareigomis vykdant veiksmus pagal veiklos planą nesusijusi civilinė byla.

Būrio narių nuosavybė, kuri, kaip patvirtino Agentūros vykdomasis direktorius, yra būtina jų oficialioms pareigoms vykdyti, negali būti konfiskuojama vykdant teismo sprendimą, nutartį ar įsakymą. Civilinėse bylose būrio nariams netaikomi jokie asmens laisvės apribojimai ar kitos suvaržymo priemonės.

8. Tai, kad būrio nariai turi imunitetą nuo Juodkalnijos jurisdikcijos, nereiškia, kad atitinkamos buveinės valstybės narės jų atžvilgiu neturi jurisdikcijos.
9. Būrio nariams Agentūrai suteiktų paslaugų atžvilgiu netaikomos socialinės apsaugos nuostatos, kurios gali galioti Juodkalnijoje.
10. Būrio narių tarnybinės pajamos ir atlyginimai, kuriuos jiems moka Agentūra arba buveinės valstybės narės, bei pajamos, gaunamos ne Juodkalnijoje, neapmokestinamos Juodkalnijos mokesčiais.
11. Juodkalnija, laikydamasi įstatymų ir kitų teisės aktų, kuriuos ji gali priimti, leidžia įvežti būrio narių asmeniniam naudojimui skirtus daiktus ir atleidžia nuo visų muitų, mokesčių ir susijusių privalomųjų mokėjimų, išskyrus mokesčius už sandėliavimą, pervežimą ir panašias paslaugas. Juodkalnija taip pat leidžia šiuos daiktus išsivežti.
12. Būrio narių asmeninis bagažas gali būti tikrinamas tik kai pagrįstai įtariama, kad jame yra daiktų, kurie nėra skirti būrio narių asmeniniam naudojimui, arba daiktų, kuriuos įvežti ar išvežti draudžiama įstatymu, arba kuriems taikomos Juodkalnijos karantino taisyklės. Toks asmeninio bagažo patikrinimas atliekamas tik dalyvaujant atitinkam (-iems) būrio nariui (-iams) arba Agentūros įgaliotam atstovui.

8 straipsnis
Akreditavimo dokumentas

1. Agentūra, bendradarbiaudama su Juodkalnija, kiekvienam būrio nariui išduoda dokumentą juodkalniečių kalba ir oficialiąja (-iosiomis) Europos Sąjungos institucijų kalba (-omis), kuriuo remdamosi Juodkalnijos valdžios institucijos galėtų nustatyti būrio nario tapatybę ir kuriuo būtų įrodomos turėtojo teisės vykdyti šio Susitarimo 5 straipsnyje ir veiklos plane nurodyta užduotis ir įgaliojimus. Dokumente pateikiama ši informacija apie narį: vardas, pavardė ir pilietybė; laipsnis arba pareigybės pavadinimas; neseniai daryta skaitmeninė nuotrauka ir užduotys, kurias leista vykdyti siuntimo metu.
2. Akreditavimo dokumentas kartu su galiojančiu kelionės dokumentu suteikia būrio nariui galimybę į Juodkalniją patekti be vizos ar išankstinio leidimo.
3. Pasibaigus veiksams, akreditavimo dokumentas grąžinamas Agentūrai.

9 straipsnis
Pagrindinės teisės

1. Būrio nariai, vykdydami savo užduotis ir įgaliojimus, visapusiškai gerbia pagrindines teises ir laisves, įskaitant teisę pasinaudoti prieglobsčio prašymo nagrinėjimo procedūromis, taip pat gerbia žmogaus orumą, laikosi kankinimo ir nežmoniško ar žeminančio elgesio arba baudimo draudimo principų, gerbia teisę į laisvę, laikosi negrąžinimo ir kolektyvinio asmenų išsiuntimo draudimo principo, taip pat gerbia vaiko teises ir teisę į privatų ir šeimos gyvenimą. Vykdydami savo užduotis ir įgaliojimus, jie savavališkai nediskriminuoja asmenų dėl jokių priežasčių, įskaitant nediskriminavimą dėl lyties, rasinės ar etninės kilmės, religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus, seksualinės orientacijos ar lytinės tapatybės. Visos priemonės, kuriomis daromas poveikis pagrindinėms teisėms ir laisvėms ir kurių jie imasi vykdydami savo užduotis ir įgaliojimus, turi būti proporcingos tokiomis priemonėmis siekiamiems tikslams ir jomis turi būti paisoma šių pagrindinių teisių ir laisvių esmės.

2. Kiekviena Šalis nustato skundų nagrinėjimo tvarką, taikomą įtarus, kad jos darbuotojai, atlikdami oficialias pareigas vykdant bendrą operaciją, teikiant skubią pasienio pagalbą ar vykdant grąžinimo operaciją, pažeidė pagrindines teises.

10 straipsnis

Asmens duomenų tvarkymas

1. Grupės nariai asmens duomenis tvarko tik tada, kai tai būtina savo užduotims ir įgaliojimams vykdyti ir siekiant, kad Juodkalnija, Agentūra arba dalyvaujančioji valstybė narė įgyvendintų šį Susitarimą.
2. Juodkalnija asmens duomenis tvarko laikydamosi savo nacionalinės teisės aktų.
3. Agentūra ir dalyvaujanti (-čios) valstybė (-s) narė (-s), tvarkydamos asmens duomenis, įskaitant asmens duomenų perdavimą Juodkalnijai, laikosi 2000 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 45/2001 dėl asmenų apsaugos Bendrijos institucijoms ir įstaigoms tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo, 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, 2008 m. lapkričio 27 d. Tarybos pamatinio sprendimo 2008/977/TVR dėl asmens duomenų, tvarkomų vykdant policijos ir teisminį bendradarbiavimą baudžiamosiose bylose, apsaugos ir Agentūros patvirtintų priemonių, kuriomis taikomas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2016/1624 45 straipsnio 2 dalyje.
4. Jei, tvarkant asmens duomenis, juos reikia perduoti, perduodamos asmens duomenis Juodkalnijai valstybės narės ir Agentūra nurodo bet kokią bendrąją arba konkretų galimybės su jais susipažinti arba jų naudojimo apribojimą, taip pat taikomą perdavimui, ištrynimui arba sunaikinimui. Kai tokio apribojimo būtinybė paaiškėja po asmens duomenų perdavimo, jos apie tai atitinkamai informuoja Juodkalniją.
5. Asmens duomenis, administravimo tikslais renkamus vykstant operacijai, Juodkalnija, Agentūra ir dalyvaujančios valstybės narės gali tvarkyti laikydamosi galiojančių duomenų apsaugos teisės aktų.
6. Kaskart baigusios vykdyti veiksmą Agentūra, Juodkalnija ir dalyvaujančios valstybės narės rengia bendrą šio straipsnio 1–5 dalių taikymo ataskaitą. Ši ataskaita siunčiama

Agentūros pagrindinių teisių pareigūnui ir duomenų apsaugos pareigūnui. Jie atsiskaito Agentūros vykdomajam direktoriui

11 straipsnis

Ginčai ir aiškinimas

1. Visus klausimus, kylančius dėl šio Susitarimo taikymo, bendrai sprendžia Juodkalnijos kompetentingos institucijos ir Agentūros atstovai; jie konsultuojasi su valstybe nare arba valstybėmis narėmis, kurios yra Juodkalnijos kaimynės.
2. Nepavykus susitarti, ginčai dėl šio Susitarimo aiškinimo ar taikymo sprendžiami vien tik Juodkalnijos ir Europos Komisijos derybomis, o Europos Komisija konsultuojasi su bet kuria valstybe nare, kuri yra šios trečiosios valstybės kaimynė.

12 straipsnis

Susitarimo įsigaliojimas, trukmė, sustabdymas ir nutraukimas

1. Šį Susitarimą Šalys patvirtina pagal teisines vidaus procedūras.
2. Šis Susitarimas įsigalioja pirmą antro mėnesio, einančio po to, kai Šalys viena kitai diplomatiniais kanalais praneša, kad 1 dalyje nurodytos teisinės vidaus procedūros yra baigtos, dieną.
3. Šis Susitarimas galioja neribotą laiką.
4. Šis Susitarimas gali būti nutrauktas arba sustabdytas rašytiniu Šalių susitarimu arba bet kuri Šalis gali jį nutraukti ar sustabdyti vienašališkai. Pastaruoju atveju Susitarimą nutraukti ar sustabdyti pageidaujanti Šalis raštu apie tai praneša kitai Šaliai diplomatiniais kanalais. Susitarimo nutraukimas įsigalioja pirmą antro mėnesio, einančio po to, kai pateiktas pranešimas, dieną.
4. Pranešimai pagal šį straipsnį, skirti Juodkalnijai, siunčiami Užsienio reikalų ministerijai, o skirti Europos Sąjungai – Europos Sąjungos Tarybos generaliniam sekretoriatui.

Sudaryta

dviem egzemplioriais juodkalniečių kalba ir Europos Sąjungos oficialiąja (-iosiomis) kalba (-omis), visi tekstai yra autentiški.

Jei autentiški tekstai skirtingomis kalbomis nesutampa, vadovaujamas tekstas anglų kalba.

Parašai:

BENDRA DEKLARACIJA DĖL ISLANDIJOS, NORVEGIJOS, ŠVEICARIJOS IR LICHTENŠTEINO

Susitariančiosios Šalys atkreipia dėmesį į glaudžius Europos Sąjungos ir Norvegijos, Islandijos, Šveicarijos ir Lichtenšteino santykius, visų pirma į 1999 m. gegužės 18 d. ir 2004 m. spalio 26 d. susitarimus dėl tų Šalių asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis*.

Tokiomis aplinkybėmis pageidautina, kad Norvegijos, Islandijos, Šveicarijos bei Lichtenšteino valdžios institucijos ir Juodkalnija nedelsdamos sudarytų dvišalius susitarimus dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros Juodkalnijoje vykdomų veiksmų, kurių sąlygos būtų panašios į nustatytąsias šiame Susitarime.

BENDRA DEKLARACIJA

Abi Šalys susitaria, kad nesiimti jokių priemonių, galinčių sutrukdyti priimančiosios valstybės kompetentingoms institucijoms vėliau galbūt pradėti būrio nario baudžiamąjį persekiojimą, reiškia ir nesiimti veiksmų siekiant palengvinti atitinkamo būrio nario grįžimą iš Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų agentūros patalpų Juodkalnijoje į jo buveinės valstybę narę, kol Agentūros vykdomasis direktorius nepateiks patvirtinimo.